

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 34C/46/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7108207456
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Greguš
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2014:7108207456.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I v konaní pred samosudcom Mgr. Milošom Gregušom v občianskoprávnej veci navrhovateľa: Agrofarma, s.r.o. Svidník, Nižný Orlík 83, 090 11 Vyšný Orlík, IČO: 31 702 180, zastúpeného splnomocneným zástupcom N.. V. H., U. H. S. O.. XXX/XX, G. proti odporcovi: Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Komenského 50, Košice, IČO: 36 570 460, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kerecman, spoločnosť s ručením obmedzeným, Rázusova 1, Košice, o náhradu majetkovej ujmy vo výške 46.006,77 EUR s prísl. takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a.

Odporcovi p r i z n á v a náhradu trov konania v 100%-nej výške. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom zo dňa 28.3.2008 domáhal rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal odporcu k náhrade majetkovej ujmy vo výške 1.386.000,-Sk (46.006,77 EUR) s prísl., ako aj k náhrade trov konania.

Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že má prenajaté poľnohospodárske pozemky v katastrálnom území obce T. B., v katastrálnom území obce G. a v katastrálnom území obce N. D.. V roku 2005, za ktorý si nárokuje majetkovú ujmu to bolo 372,89 ha. Všetky pozemky sú podľa rozhodnutia Okresného úradu Svidník, odbor životného prostredia, č.j. 11/97Zp/Kn zo dňa 7.1.1997 zaradené do II. stupňa ochranného pásma PHO vodného zdroja Ondava - Svidník. Navrhovateľ náhradu majetkovej ujmy žiadal na základe § 30 ods. 2 a § 32 ods. 6 zák. č. 364/2004 Z.z. Podľa znaleckého posudku V.. Č. mu vznikla majetková ujma vo výške 1.386.00,-Sk. Podľa názoru navrhovateľa, o majetkovej ujme sa mohol dozvedieť až po spracovaní účtovnej závierky a podaní daňového priznania za rok 2005, teda dňa 28.3.2006. Listom zo dňa 13.3.2008 požiadal odporcu o dobrovoľné plnenie, avšak odporca jeho výzvu neakceptoval.

Odporca s návrhom nesúhlasil, k žalobe sa vyjadril v písomnom podaní z 2.6.2008, ktoré doplnil písomným vyjadrením zo dňa 9.8.2008 a žiadal žalobu zamietnuť. Namietal aktívnu legitimáciu navrhovateľa, nakoľko znenie § 32 ods. 6 prvá veta zák. č. 364/2004 Z.z.. o vodách definuje, že: „za preukázané obmedzenie užívania pozemkov v ochranných pásmach vodárenských zdrojov patrí vlastníkovi pozemkov náhrada majetkovej ujmy“. Žalobca tvrdí, že „vlastníkom“ pozemku v zmysle § 32 ods. 6 zák.č. 364/2004 Zb. o vodách je i nájomca pozemkov, pričom k tomuto záveru dospieva s poukazom na ust. § 30 ods. 2 zák. č. 364/2004 Zb. o vodách. Takýto výklad je však v rozpore s princípmi výkladu právnych predpisov, a to výkladu gramatického, systematického i logického ako aj v rozpore s úmyslom zákonodarcu.

Z hľadiska logického výkladu uvedených ustanovení vychádzajúc z prezumpcie úmyslu zákonodarcu upraviť právne vzťahy jednoznačne, je zrejmé, že zákonodarca musel definovať osobu, ktorej svedčí nárok na náhradu majetkovej ujmy tak, aby išlo o nezameniteľne určenú jedinú osobu. Vlastník pozemku, jeho správca alebo jeho nájomca sú osobami, ktoré už pojmovo musia byť odlišné. Preto, ak by mal byť správny výklad navrhovateľa, znamenalo by to, že nárok na náhradu majetkovej ujmy by si mohli vždy uplatňovať súčasne popri sebe aspoň dva subjekty - vlastník a nájomca toho istého pozemku. Žiadne ustanovenie dotknutých právnych predpisov však s takýmto prípadom nepočíta a nestanovuje, že by plnením jednej z týchto osôb zanikla povinnosť osoby povinnej plniť osobe druhej, resp. v akom pomere by si mali nárok uplatňovať. To by znamenalo, že povinný subjekt by bol povinný plniť duplicitne. Úmyslom zákonodarcu bolo chrániť práva vlastníka poľnohospodárskeho pozemku. To je zrejmé najmä zo samotnej povahy vlastníckeho práva, ktoré v sebe zahŕňa i právo predmet vlastníctva užívať a požívať. Osobou, ktorá utrpí majetkovú ujmu v prípade obmedzenia možností užívania poľnohospodárskeho pozemku v dôsledku zriadenia ochranného pásma je totiž vždy vlastník. Ak pozemok užíva sám bude mať z neho nižší výnos. Ak umožní užívanie pozemku tretej osobe na základe nájomnej zmluvy, je potrebné predpokladať, že táto tretia osoba, ak si vôbec takýto pozemok prenajme, bude trvať na zohľadnení skutočnosti, že jeho užívanie je obmedzené, vo výške nájomného, ktorú platí vlastníkovi. Preto nájomca v dôsledku zaradenia pozemkov do ochranného pásma už pojmovo žiadnu ujmu utpieť nemôže. Aj osobitná časť dôvodovej správy k § 32 ods.6 zák. č. 364/2002 Z.z. hovorí iba o vlastníkovi.

Z hľadiska výkladu systematického je potrebné vziať do úvahy, že ustanovenie § 30 ods. 2 zák. č. 364/2004 Z.z. je systematicky zaradené pod marginálnym názvom „Všeobecné povinnosti“, ktoré upravuje povinnosti osôb, ktorým svedčí právo užívať nehnuteľnosti vo vzťahu k ochrane vôd. Ustanovenie ods. 1 ukladá povinnosť každému. Legislatívnu skratku „vlastník“ potom používa i ust. § 30 ods. 3 zák. č. 364/2004 Z.z. Ustanovenie § 32 ods.6 zák.č. 364/2002 Z.z. je systematicky zaradené v časti zákona upravujúcej „Ochranné pásma vodárenských zdrojov“, ktorých predmetom úpravy je spôsob určovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov. Pokiaľ by mal zákonodarca úmysel používať uvedenú legislatívnu skratku v celom predpise, zaradil by ju ako legálnu definíciu na začiatku textu právneho predpisu. Uvedená legislatívna skratka sa vzťahuje iba k tým prípadom označovania subjektov legislatívnou skratkou, ktoré súvisia s ukladaním povinností týmto subjektom, keď záujmom zákonodarcu bolo dosiahnuť stav, aby si príslušné zákonné povinnosti plnil ktorýkoľvek z týchto subjektov, teda každý, kto vykonáva činnosť, ktorá môže ovplyvniť stav povrchových a podzemných vôd. Je potrebné poukázať aj na ustanovenia už spomínaného NV č. 438/2005 Z.z. o podrobnostiach obsahu žiadosti o úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania a o spôsobe výpočtu náhrady, ktoré tvoria spolu s dotknutým ustanovením jednotu právneho poriadku. Táto norma v súvislosti s postupom pri uplatňovaní nároku na náhradu majetkovej ujmy stanovuje v § 1 ods. 2 písm. b), že k žiadosti o úhradu náhrady za obmedzovanie bežného obhospodarovania je žiadateľ povinný ako prílohu pripojiť „doklad oprávňujúci žiadateľa na podanie žiadosti, najmä písomné splnomocnenie spoluvlastníkov pozemku s úradne osvedčenými podpismi pre osobu oprávnenú na uplatnenie nároku na náhradu“. Zmysel tohto ustanovenia je zrejmý - ak nárok na úhradu majetkovej ujmy chce uplatniť iná osoba, než výlučný vlastník pozemku, môže tak urobiť iba v zastúpení všetkých spoluvlastníkov, a to na základe udeleného jej plnomocnenstva s úradne overenými podpismi. V takom prípade však takáto osoba koná iba ako zástupca a nárok patrí priamo zastúpenému. Aj táto právna úprava svedčí o tom, že pôvodným veriteľom postupovaných pohľadávok nemohol byť iba nájomca pozemkov.

Ani ust. § 1 ods. 2 písm. l) nar. vl. č. 438/2005 Z.z. nie je formulované tak, že osoba, ktorá požaduje úhradu majetkovej ujmy je povinná preukazovať, že ona (žiadateľ) poľnohospodársky pozemok bežne obhospodarovala dva roky pred podaním žiadosti, resp. v súlade s osobitným predpisom, ale tak, že má preukazovať, že pozemok „bol“ bežne obhospodarovaný, teda táto norma nepočíta s tým, že v prípade, ak bol pozemok prenajatý nájomcovi, žiadať o úhradu majetkovej ujmy patrí práve tomu, kto ho obhospodaroval, teda nájomcovi. Práve naopak tieto ustanovenia hovoria o tom, že pozemok bol bežne obhospodarovaný, čo predpokladá, že žiadateľom má byť vlastník pozemku aj v prípade, ak jeho pozemok obhospodaruje iný subjekt - nájomca. Zo žiadneho ustanovenia týchto noriem nevyplýva, že by nárok na úhradu majetkovej ujmy mal v prípade, ak je odlišná osoba vlastníka pozemku a osoba, ktorá na pozemku skutočne hospodári, patriť tomu subjektu, ktorý skutočne pozemok obhospodaruje.

Zmysel ust. § 32 ods. 6 zák. č. 364/2004 Z.z. je v prípade, ak je nehnuteľnosť predmetom nájmu taký, že pokiaľ nájomca užíva na základe nájomnej zmluvy poľnohospodársku nehnuteľnosť v už existujúcom ochrannom pásme, obmedzenia z tohto dôvodu vzniknuté pozná už v čase uzatvorenia nájomnej zmluvy a tejto skutočnosti prispôsobí dojednanie o nájmomnom s prenajímateľom - vlastníkom nehnuteľnosti, v dôsledku čoho ujmu utrpí vlastník nehnuteľnosti, ktorému potom jedinému patrí nárok na jej náhradu. Pokiaľ vznikne nájomný vzťah pred vznikom obmedzení v dôsledku zriadenia ochranného pásma, ujmu skutočne utrpí nájomca, avšak túto si musí riešiť jedine vo vzťahu k prenajímateľovi - vlastníkovi, pretože tento je subjektom, ktorý porušil svoju povinnosť umožniť nájomcovi nerušené a riadne užívanie predmetu nájmu. Aj v takom prípade si majetkovú ujmu bude musieť však uplatniť vlastník, pretože majetková ujma mu nevznikne v dôsledku toho, že na nehnuteľnosti nemôže vykonávať činnosti v plnom rozsahu bez obmedzenia, keďže sa užívania predmetu nájmu vzdal nájomnou zmluvou, ale v dôsledku toho, že si voči nemu uplatní nárok na plnenie nájomca a vlastník tento nárok nájomcovi splnil. Pokiaľ predložil navrhovateľ súdu vyjadrenie č.15585/2009 zo 6.4.2009 Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k výkladu § 30 ods. 2 zák.č.364/2004 Z.z., toto stanovisko najprv konštatuje, že ide o legislatívnu skratku, vzápätí dodáva že „úmyslom zákonodarcu bolo, aby si ktorýkoľvek (z tam) uvedených subjektov, ktorý reálne pôdu, či

lesný pozemok obhospodaruje (užíva), plnil povinnosti spôsobom, ktorý nie len neohrozí, ale aj napomôže zlepšovaniu vodných pomerov“. S tým žalovaný súhlasí. Následne však stanovisko v závere úplne nelogicky v kontexte predchádzajúceho a bez akéhokoľvek vecného odôvodnenia, či argumentácie, tvrdí, že oprávneným na náhradu majetkovej ujmy môže byť aj nájomca. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky navyše nie je subjektom, ktorému by bola zverená právomoc legálneho výkladu právnych noriem. Bez právneho významu pre rozhodovanú vec je rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. Sžnč 3/03 doložený navrhovateľom, pretože tento sa vo veci nezaoberal dôvodnosťou žiadosti o zaplatenie majetkovej ujmy adresovanej žalovanému ministerstvu, ale iba tým, či žalovanému ministerstvu bolo alebo nebolo namieste uložiť povinnosť o takejto žiadosti rozhodnúť, bez toho, aby mohol usmerniť žalovaného, ako v ním rozhodovanej veci rozhodnúť má.

Odporca namieta i svoju pasívnu legitímáciu v spore, pretože povinným subjektom v zmysle § 32 ods.6 zák. č. 364/2004 Z.z. je žiadateľ alebo právny nástupca žiadateľa o vydanie rozhodnutia OÚ Svidník č.11/97-ŽP/Kn zo 7.1.1997, t.j. Povodie Bodrogu a Hornádu, š.p. Odporca je subjektom, ktorý odoberá vodu na základe zmluvného vzťahu so svojim dodávateľom (Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.). Svojmu dodávateľovi odporca za dodávku vody platí i odplatu. V obdobnej veci právoplatným rozsudkom Okresný súd v Poprade dospel k záveru, že pasívne legitimovaným subjektom pre takýto spor je Slovenská republika - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Ochranné pásmo vodného zdroja je vytvorené nie v záujme odporcu, ale v záujme verejnom, pretože slúži na ochranu vodného zdroja pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a navyše podzemné vody a vodné toky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky (čl. 4 Ústavy Slovenskej republiky).

V prípade, ak by súd dospel k záveru, že aktívne legitimovaným pre podanie takejto žaloby je i nájomca pozemkov, je navrhovateľ povinný preukázať, že mu vznikol nárok na náhradu majetkovej ujmy, teda, že pre jeho vznik boli splnené zákonom stanovené podmienky, v prvom rade, že je nájomcom tých pozemkov, vo vzťahu ku ktorým sa domáha náhrady majetkovej ujmy, a teda nie len existenciu nájomnej zmluvy obsahujúcej všetky zákonné náležitosti ku jednotlivému pozemku, na základe ktorej nájom trval v roku 2005 ale aj to, že prenajímateľ pozemku v rozhodnom čase bol jeho vlastníkom a tiež, že daný pozemok alebo jeho časť bola súčasťou ochranného pásma. Potom bude potrebné sa zaoberať tým, či bolo hospodárenie na danom konkrétnom pozemku alebo jeho časti obmedzené, či bol konkrétny pozemok bežne obhospodarovaný a či obmedzenie nebolo inak kompenzované a až potom sa možno zaoberať výškou majetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť. Ak je tieto okolnosti nevyhnutné podľa NV č.438/2005 Z.z. preukázať už pri podaní žiadosti o dobrovoľné plnenie náhrady majetkovej ujmy, je ich o to viac potrebné preukázať v tomto súdnom konaní. Navrhovateľ musí preukázať aj to, že pozemky boli počas celého rozhodného obdobia aj skutočne riadne obhospodarované v súlade s osobitnými predpismi, pretože majetková ujma sa nenahrádza vo vzťahu k takému pozemku, na ktorom nikto nehospodáril, resp. nehospodáril riadne, ujma totiž vzniká iba obmedzením obhospodarovania. Tiež je potrebné zistiť, či navrhovateľovi alebo vlastníkom pozemkov neboli poskytnuté dotácie alebo príspevky zo štátneho rozpočtu na úhradu zvýšených nákladov na obhospodarovanie pozemku oproti bežnému obhospodarovaniu a či vlastníkovi pozemku alebo navrhovateľovi nebola poskytnutá úľava na dani z nehnuteľnosti za rozhodné obdobie, resp. mu na takúto úľavu vznikol nárok a v akej

výške. Tieto skutočnosti sú preukázané iba navrhovateľom predloženým čestným vyhlásením, navyše neobsahujúcim úradne overený podpis jeho konateľa.

Odporca nesúhlasil ani so záverom znaleckých posudkov predložených do konania navrhovateľom, ktoré navrhovateľ predložil ako listinný dôkaz v tomto konaní. Tieto posudky považuje za nesprávne nie len pokiaľ ide o výšku náhrady majetkovej ujmy, ale aj pokiaľ ide o metodiku ich spracovania. Navrhovateľ pre obdobie, ktoré nebolo zahrnuté do znaleckého posudku mechanicky aplikoval číselné údaje, ku ktorým dospel znalec za obdobie predchádzajúce. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že nárok navrhovateľa voči odporcovi je daný, odporca trval na vykonaní znaleckého dokazovania na výšku nároku znalcom, ktorého ustanoví súd.

Podľa odporcu si navrhovateľ u neho nikdy zákonom predpísaným spôsobom pred podaním žaloby neuplatnil svoj nárok postupom stanoveným nar. vl. č. 438/2005 Z.z.. List navrhovateľa doložený súdu z 13.3.2008 takýmto uplatnením nároku nie je. Ani podanie žaloby navrhovateľom a jej doplnenie v priebehu konania nezhojilo tento nedostatok, pretože navrhovateľ ani doposiaľ nedoložil všetky listiny, ktoré so žiadosťou doložiť bol povinný. Zo znenia § 32 ods.6 zák. č. 364/2004 Z.z. je pritom zrejmé, že vlastníčkovi pozemku je povinný na jeho žiadosť poskytnúť náhradu majetkovej ujmy ten kto..., t.j. až doručení žiadosti môže vzniknúť povinnosť na plnenie náhrady majetkovej ujmy, nárok vymáhateľný v súdnom konaní. Ak nebola žiadosť doručená, potom bola žaloba podaná predčasne. Žiadosť pritom mohla byť doručená odporcovi po prvý raz 1.1.2006. Právo na podanie žiadosti ako hmotnoprávna podmienka vzniku a existencie nároku je právom, ktorého uplatnenie takisto podlieha premlčaniu v trojročnej premlčacej dobe, ktorá márne uplynula 1.1.2009. Ak je podanie riadnej žiadosti podmienkou vzniku práva na náhradu majetkovej ujmy, potom právo na úhradu majetkovej ujmy vzniklo navrhovateľovi 1.1.2006 a premlčalo sa v dvojročnej premlčacej lehote (§ 853, § 106 ods.1 OZ), t.j. 1.1.2008 - pred podaním žaloby. Úvahy navrhovateľa o tom, že akákoľvek premlčacia lehota nemohla začať plynúť prv než 28.3.2006 a to údajne preto, že práve v tento deň zistil navrhovateľ vznik majetkovej ujmy za rok 2005, keďže v tejto deň podal daňové priznanie, sú bez opory v zákone. O samotnej existencii majetkovej ujmy za rok 2005 a o jej výške mal odporca vedomosť už 1.1.2006, teda bezprostredne po jej vzniku. Viazat' vedomosť o jej vzniku na podanie daňového priznania k dani z príjmu nemá vecnú súvislosť.

V ďalšom podaní odporca doplnil, že povinnosť nahradiť majetkovú ujmu podľa zák. o vodách má nepochybne charakter mimozáväzkovej povinnosti, preto vzhľadom na koncepciu úpravy v Obch. zák. nie je možné použiť obchodnoprávnu reguláciu vo vzťahu k premlčaniu, preto je nutné aplikovať Obč. zák. - ust. o náhrade škody, nakoľko uvedený inštitút je obsahom aj účelom najbližší zodpovednostnému vzťahu založeného zák. o vodách. Navrhovateľ disponoval údajmi o svojej produkcii už k 1.1.2006 na základe svojich účtovných záznamov. Údaje o priemernej produkcii poľnohospodárskych plodín, ovocia a zeleniny za rok 2005 za okr. Svidník boli zverejnené Štatistickým úradom vo februári 2006, teda navrhovateľovi nič nebránilo vo vyčíslení majetkovej ujmy do konca februára 2006. Zákon o vodách neviaže podanie žiadosti na podmienku podania daňového priznania, navyše navrhovateľovi nič nebránilo podať daňové priznanie už skôr, od 1.1.2006.

V ďalších písomných podaniach odporca uvádzal, že pokiaľ ide o mapu Poľnohospodárskej inžinierskej a poradenskej služby s dátumom 2/98, túto nie je možné stotožniť s katastrálnou mapou k.ú. N. D. a k.ú. T. B., pretože tieto navrhovateľ nepredložil. Pokiaľ ide o stotožnenie s katastrálnou mapou k.ú. G., toto takisto nie je možné, pretože naďalej nevedno, kade viedli v rozhodnom čase, resp. i dnes hranice ochranného pásma II. stupňa - vnútorné podľa stavu katastra nehnuteľností. Z pripojenej správy - stanoviska ObÚ ŽP z 27.11.2009 nemožno zistiť, či toto ochranné pásmo sa týka celých parc. reg. „C“ č. uvádzaných v texte.

Z tohto dôvodu nemožno zistiť ani to, či jednotlivé nájomné zmluvy, v ktorých je uvedené iba to, že ich predmetom je bližšie nešpecifikovaná nehnuteľnosť v danom katastrálnom území, sa týkajú pozemkov v ochrannom pásme II. stupňa - vnútorné.

Všetky nájomné zmluvy, vrátane zmluvy so SR SPF, považuje za absolútne neplatné právne úkony z dôvodu neurčitosti, resp. absencie podstatnej náležitosti - špecifikácie predmetu nájmu spôsobom vyžadovaným právnymi predpismi, t.j. uvedením údajov o parcelnom čísle, výmere, druhu pozemku (§ 663 OZ, na ktorý ostatne samotné zmluvy odkazujú).

Vo vzťahu k prevažnej väčšine navrhovateľom predložených nájomných zmlúv platí, že tieto boli uzatvorené ako s „prenajímateľom“ so subjektom, ktorý nie je výlučným vlastníkom predmetu nájmu, ktorým mali byť zrejme všetky parcely uvedené na listoch vlastníctva označených číslom v nájomnej zmluve. To znamená, že prenajímateľ „prenajímal“ určitú časť výmery pozemku ako podielový spoluvlastník, hoci pozemok nebol reálne rozdelený. To, že „prenajímaná“ bola časť výmery parciel z listu vlastníctva je zrejme z toho, že celková výmera parciel uvedená v nájomnej zmluve spravidla zodpovedá podielu „prenajímateľa“ na celkovej výmere parciel zapísaných na liste vlastníctva. Aj z tohto dôvodu sú navrhovateľom predložené nájomné zmluvy neplatné. V tomto prípade pre ich rozpor so zákonom. Podielový spoluvlastník reálne nerozdelenej spoločnej veci, nemôže platne prenajať iba časť veci (tobž určitý počet metrov štvorcových z parcely, ako je to v prípade navrhovateľom predložených nájomných zmlúv), pretože predmetom právnych vzťahov môžu byť iba veci v právnom slova zmysle (v tomto prípade parcela). Na takto prenajatej reálne nevymedzenej „časti“ veci, nemôže ani navrhovateľ hospodáriť, pretože nie je zrejme, kde sa v teréne nachádza.

Z čiastočných výpisov z listov vlastníctva je možné ich vzájomným porovnaním zistiť, že nájomné zmluvy uzatvorené s jednotlivými „prenajímateľmi“ s uvedením čísla listu vlastníctva, neboli uzatvorené so všetkými podielovými spoluvlastníkmi uvedenými pre jednotlivé listy vlastníctva, spravidla napr. v k.ú. T. B. boli uzatvorené vždy iba s jedným (výnimočne s dvoma) z evidentne viacerých podielových spoluvlastníkov. Uvedené je zrejme z toho, že na jednotlivých nájomných zmluvách s rôznymi prenajímateľmi sa neopakujú rovnaké čísla listov vlastníctva.

Podľa § 3 ods.1 zákona č.162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľnosti a o zápise vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) pozemkom sa rozumie časť zemského povrchu oddelená od susedných častí hranicou územnej správnej jednotky, katastrálneho územia, zastavaného územia obce, hranicou vymedzenou právom k nehnuteľnosti, hranicou držby alebo hranicou druhu pozemku, alebo rozhraním spôsobu využívania pozemku; podľa odseku 3 tohto zákona parcelou sa rozumie geometrické určenie a polohové určenie a zobrazenie pozemku v katastrálnej mape, v mape určeného operátu alebo v geometrickom pláne s vyznačením jej parcelného čísla a podľa § 3 ods. 7 katastrálneho zákona výmerou parcely sa rozumie vyjadrenie plošného obsahu priemetu pozemku do zobrazovacej roviny v plošných metrických mierach, pričom veľkosť výmery parcely vyplýva z geometrického určenia a polohového určenia pozemku a zaokrúhľuje sa na celé štvorcové metre. Napokon podľa § 7 písm. b) katastrálneho zákona kataster obsahuje (okrem iného) aj parcelné čísla, druhy a výmery pozemkov, súpisné čísla stavieb a údaje o príslušnosti pozemkov k zastavanému územiu obce. Z týchto ustanovení potom celkom jednoznačne vyplýva, že za riadne označenie predmetu nájmu možno považovať len také jeho označenie, ktoré zodpovedá citovaným ustanoveniam katastrálneho zákona. Zasadou určitosti vymedzenia predmetu právnych vzťahov k nehnuteľnostiam je i povinnosť označovania predmetov takýchto právnych vzťahov (teda nehnuteľností) údajmi aktuálnej evidencie vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam (dnes údajmi katastra); aj nájomná zmluva musí obsahovať označenie jej predmetu podľa uvedených ustanovení katastrálneho zákona. Iba toho, kto spĺňa požiadavku platnej nájomnej zmluvy, možno nazývať nájomcom. Uvedené sa bez výnimky vzťahuje aj na nájomnú zmluvu č.4035105, ktorú predložil navrhovateľ a v ktorej ako prenajímateľ vystupuje SR - SPF, ktorá bola takisto uzatvorená podľa ustanovení občianskeho zákonníka o nájme a zák. č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, ktorý pokiaľ ide o nájomnú zmluvu znova odkazuje na ustanovenia občianskeho zákonníka. V tejto zmluve je predmet nájmu špecifikovaný iba údajom o katastrálnom území (T. B., N. D., G.) a celkovou výmerou OP 88,47, resp. 14,88 a TTP 118,42, resp. 82,24, resp. 8,87 ha - príloha č.2 zmluvy.

Podľa Stanoviska Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.61386/2009 z 9.12.2009 ako gestora zák. č. 364/2004 Z.z. a nar. vl. č.438/2005 Z.z., nar. vl. č. 438/2005 Z.z. upravuje náležitosti žiadosti o poskytnutie náhrady majetkovej ujmy podľa § 32 ods. 6 vodného zákona, ktorá je predmetom tohto konania, takáto žiadosť musí teda obsahovať všetky náležitosti a prílohy stanovené nar. vl. a doručenie takejto žiadosti je jednou z podmienok vzniku nároku na poskytnutie náhrady majetkovej ujmy. Nárok na náhradu majetkovej ujmy teda vzniká až dorúčením žiadosti obsahujúcej všetky náležitosti a prílohy stanovené nariadením vlády povinnej osobe. Ak by neplatilo, že nárok vzniká až momentom doručenia takejto žiadosti, potom by nebolo možné stanoviť moment, v ktorom takýto nárok vzniká, jeho rozsah a ani zaujať stanovisko k jeho dôvodnosti. Určenie momentu vzniku pohľadávky je nevyhnutnou požiadavkou na jasnú a zrozumiteľnú právnu úpravu, ktorá je

súčasťou požiadaviek na právne normy vyžadované princípom právneho štátu. Povinná osoba musí predsa vedieť z právnych noriem jednoznačne urobiť záver o tom, kedy a v akej výške voči nej vznikla pohľadávka osoby oprávnenej, pretože iba tak vie napr. riadne účtovať o takomto záväzku vo svojom účtovníctve a pod.

Navrhovateľ k vyjadreniam odporcu uviedol, že jeho aktívna legitímácia sa odvíja od § 30 ods. 2 zák. o vodách. Poukazoval na rozhodnutie NS SR č.j. Sžnč 3/03 zo 7.8.2003, ktoré aj keď sa týka starého zákona, je pre posúdenie aktívnej legitímácie použiteľné, nakoľko aj v predchádzajúcej právnej úprave - § 26 ods. 2 zák. č. 184/2002 Zb. bol vlastník, správca a nájomca zahrnutý do pojmu „vlastník“. Aj podľa stanoviska MŽP SR zo 6.4.2009 je nájomca aktívne legitímovaný na uplatnenie si náhrady majetkovej ujmy za obmedzenie obhospodarovania pozemkov. Navrhovateľ uviedol, že ohľadne predmetných pozemkov má uzatvorené nájomné zmluvy s vlastníkmi a za tieto pozemky aj platí daň z nehnuteľnosti. Navrhovateľ nedostal žiadne dotácie ani príspevok zo štátneho rozpočtu na úhradu zvýšených nákladov na obhospodarovanie pozemkov, o čom predložil čestné prehlásenie. Súhlasil, že znalecký posudok V. Č. mal isté nedostatky, preto dal vyhotoviť nový znalecký posudok H. H., ktorý vyčíslil majetkovú ujmu navrhovateľa za rok 2005 vo výške 1.446.901,- Sk. Pokiaľ ide o pasívnu legitímáciu, z vodárenských zdrojov na pozemkoch, na ktorých bolo vyhlásené ochranné pásmo a ktoré má v nájme navrhovateľ, odoberá vodu odporca. Rozhodnutie štátneho orgánu zo 7.1.1997 o vytvorení ochranných pásiem bolo doručované právnomu predchodcovi odporcu Východoslovenským vodárňam a kanalizáciám. Na základe žiadosti odporcu boli v roku 2008 zrušené uvedené ochranné pásma.

Nar. vl. č. 438/2005 Z.z., na ktoré sa odvoláva odporca, vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, a nie zákon č. 364/2004, ktorý sa vzťahuje k predmetnej veci. Pokiaľ ide o výšku náhrady škody, aj v zmysle ustanovenia § 32 ods. 6 zákona o vodách, je uvedené, že ak sa účastníci nedohodnú, je potrebné vyhotoviť znalecký posudok. Navrhovateľ dal vyhotoviť až 2 znalecké posudky, ktoré mali zhruba rovnaké závery. Navrhovateľ dáva do pozornosti, že v podobnej veci už bola uzatvorená dohoda medzi Podtatranskou vodárenskou spoločnosťou a družstvom, ktoré obhospodaruje pozemky v povodí toku, z ktorého táto spoločnosť odoberá vodu. Odporca si môže preniesť náklady, ktoré mu vzniknú v súvislosti so zaplatením ujmy voči orgánu, ktorý rozhodol o ochranných pásmach. Odporcovi po predložení dokladov navrhovateľom už nič nebráni, aby spolu so žalobou ich bral ako žiadosť podľa § 32 ods. 6 zák. o vodách. Navrhovateľ platí daň z nehnuteľnosti z dotknutých pozemkov a podáva štatistické výkazy, ktoré tiež preukazujú, že obhospodaruje dané pozemky. V zmysle štatistického výkazu je zrejmé, že pomer vlastníkov a nájomcov je v prospech nájomcov, teda zákon určite chce chrániť nájomcov. Dal do pozornosti štúdiu z roku 1997, ktorú si zapožičal z Obvodného úradu životného prostredia, kde je uvedená jednak mapka, z ktorej je zrejmé, že celý pozemok T. B., N. D. a časť G. je v ochrannom pásme II. stupňa a kde bola aj vyúčtovaná majetková ujma všetkých podnikov v povodí rieky Ondavy, vrátane navrhovateľa, ktorého majetková ujma tam bola vyčíslená vo výške 1.015.000,- Sk. V roku 2003 - 2004 Ministerstvo poľnohospodárstva nariadilo vykonať snímky a len podľa týchto snímok dotuje navrhovateľovi pôdu. Len z tých údajov navrhovateľ vychádzal pri vyčíslení majetkovej ujmy za užívanie pôdy. Zvyšok pôdy zarástol a ten je v podstate užívaný len na ťažbu dreva do kotolne. Podľa mapy ochranných pásiem podľa tvaru parciel, ktoré navrhovateľ obhospodaruje č. Z. XX a G. X je zrejmé, keď sa to porovná s katastrálnou mapou katastrálneho územia G., že tieto sú celé v ochrannom pásme 2 vnútorné. Tento doklad bol postačujúci aj pre orgán životného prostredia. Iné doklady ani nemajú. Vôbec neexistuje žiaden doklad, kde by sa zhodovali údaje v katastrálnej mape so zakreslením ochranných pásiem. V katastri sa súčasnosti vykonáva komasácia. V texte rozhodnutia z roku 1997 Úradu životného prostredia sa uvádza, že celé katastrálne územia sú v tých ochranných pásmach, aj vo vyjadrení Obvodného úradu životného prostredia Stropkov z 27.11.2009 je jasne uvedené, že celé katastrálne územia patrili do ochranného pásma a boli zrušené až 3.10.2008. Nájomné zmluvy môžu byť uzavreté aj inou ako písomnou formou. Len od Slovenského pozemkového fondu v katastrálnom území T. B. má navrhovateľ prenajatých 206 ha a 0,90 árov, ale si uplatňuje náhradu majetkovej ujmy len zo 180 ha. Tou formou, akou bola uzatvorená zmluva so Slovenským pozemkovým fondom, uzatvára tento fond v rámci celého Slovenska zmluvy a akceptujú to ministerstvo, daňové úrady aj miestna samospráva, pretože na základe týchto výmer sa berú aj dotácie a platia sa z toho dane.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov - rozhodnutia bývalého OÚ ŽP Svidník zo 7.1.1997, rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia v Stropkove č.j. 08/00469-004/No zo dňa 3.10.2008, výpisov z evidenčného listu Správy katastra Svidník č. XXX, Č.. XX Z. Č.. XXXX, ročného výkazu o rastlinnej výrobe za rok 2005, ročného výkazu o úrode zrnovín

za rok 2005, daňového priznanie žalobcu k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2005, žiadosťou žalobcu o náhradu škody za rok 2005 s podacím lístkom, výpismi z obchodného registra, mapou Poľnohospodárskej inžinierskej a poradenskej služby s dátumom 2/98, mapou ochranných pásiem povodia rieky Ondava, katastrálnymi mapami k.ú. N. D., k.ú. T. B. a k.ú. G., zoznamov vlastníkov pôdy, ktorí prenajali navrhovateľovi pôdu k 21.2.2005 v k.ú. G., N. D. Z. T. B., nájomnými zmluvami navrhovateľa s vlastníkmi pozemkov (fyzickými osobami) v k.ú. N. D., k.ú. T. B. a k.ú. G. a nájomnou zmluvou navrhovateľa s SPF daňových priznaní k dani z nehnuteľnosti za rok 2005 v k.ú. G.Y., N. D. Z. T. B., platobných výmerov na rok 2005 obce G. a obce N. D., platobným výmerom obce T. B. na rok 2006, výpismi z účtu navrhovateľa v OTP banke Slovenska č. X z 25.-30.4.2005, výpisov z účtu v Slovenskej sporiteľni zo 7.7.2005, 13.10.2005, 30.12.2005, 13.1.2005, výdavkového pokladničného dokladu navrhovateľa č. 402/05 z 24.5.2005, príjmového pokladničného dokladu obce T. B. č. 98/2006 z 29.12.2006, čestného prehlásenia navrhovateľa z 4.6.2009, znaleckých posudkov - č. 34/06 V. Š. Č.L. a č. 21/2008 H. U. H., obratovej súpisky zvierat za mesiac december 2005, oznámením o zverejnení údajov Štatistického úradu SR z 2. a 1.11.2009, Stanoviskami Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.15585/2009 zo 6.4.2009 a č. 61386/2009 z 9.12.2009, rozhodnutím NS Sznč 3/03 a stanoviska ObÚ ŽP v Stropkove z 27.11.2009 a zistil nasledovný skutkový stav:

Rozhodnutím Okresného úradu Svidník, Odbor životného prostredia č.j. 11/97-ŽP/Kn zo dňa 7.1.1997 boli určené pásma hygienickej ochrany vodného zdroja Ondava Svidník na žiadosť Povodia Bodrogu a Hornádu š.p. Košice zo dňa 8.8.1996, ktorého právnym nástupcom sa stal Slovenský vodohospodársky podnik š.p. Na základe zmlúv o odbere so SVP žalovaný už v roku 2005 odoberal vodu z vodárenského zdroja Ondava - Svidník. Odporca prevzal práva a záväzky Východoslovenských vodární a kanalizácií, š.p Košice., ktorému bolo taktiež doručované rozhodnutie Okresného úradu Svidník zo dňa 7.1.1997. Na základe žiadosti odporcu zo dňa 30.7.2008 Obvodný úrad životného prostredia v Stropkove, Stále pracovisko Svidník, rozhodnutím č.j. 08/00469-004/No zo dňa 3.10.2008 zrušil predmetné rozhodnutie Okresného úradu Svidník zo dňa 7.1.1997.

Na základe uvedeného rozhodnutia bolo určené pásmo hygienickej ochrany II. vnútorné, do ktorého aj podľa potvrdenia Obvodného úradu životného prostredia v Stropkove patrí celé k.ú. N. D., T. B. časť mesta G. (parc. č. XXXX Z. XXXX), na ktorých navrhovateľ hospodári.

Navrhovateľ listom zo dňa 13.3.2008 žiadal odporcu o náhradu majetkovej ujmy podľa § 32 ods. 6 zák. č. 364/2004 vo výške 1.386.000,- Sk podľa vyčíslenia znalca V. Š. Č. s odôvodnením, že navrhovateľ má prenajaté poľnohospodárske pozemky v k.ú. T. B., k.ú. G. a k.ú. N. D., na ktorých hospodári od r. 1995 a ktoré sú zaradené do 2. PHO vodného zdroja Ondava - Svidník. K žiadosti priložil znalecký posudok, rozhodnutie OÚ Svidník, Situáciu odberu a úpravovne vody, výpis z KN k.ú. T. B., G. Z. N. D. a štatistické výkazy Poľ. 16-01 a 17-01. Odporca na list nereagoval.

Podľa nájomnej zmluvy navrhovateľa so SPF užíva navrhovateľ poľnohospodárske pozemky v k.ú. T. B. o výmere OP - 88,4722 ha, TPP - 118,4376 ha, v k.ú. N. D. OP - 14,8851 ha a TTP 82,2414 ha a v k.ú. G. TTP - 8,8741.

Podľa zoznamu vlastníkov pôdy a nájomných zmlúv s nimi uzavretých má navrhovateľ v prenájme v k.ú. T. B. 45,7784 ha, v k.ú. N. D. 60,243,8315 ha a v k.ú. G. 22,3786 ha.

Podľa výpisov z evidenčných listov je navrhovateľ zapísaný ako držiteľ alebo iná oprávnená osoba poľnohospodárskej pôdy v k.ú. T. B. o výmere 4.520.640 m², v k.ú. N. D. o výmere 2.424.163 m² a k.ú. G. o výmere 419.456 m².

Podľa daňových priznaní k dani z nehnuteľnosti platí daň z pozemkov v k.ú. T. B. z pozemkov - orná pôda o výmere 965.597 a trvalé trávne porasty o výmere 1.203.283 m², v k.ú. N. D. z OP 294.227 m² a TPP 2.129.936 m² a k.ú. G. z OP 115.240 m² a TTP 171.470 m² a na základe platobných výmerov príslušných obcí aj uhrádza vyrubené dane z nehnuteľností.

Podľa LPIS v skutočnosti obhospodaruje v k.ú. T. B. 188,65 ha, v k.ú. N. D. 157,37 ha a v k.ú. G. 27,733786 ha. Aj podľa Ročného výkazu o rastlinnej výrobe za rok 2005 a ročného výkazu o úrode zrn za rok 2005 obhospodaroval 372,89 ha (16,78 ha - ďatelina červ. dvojkosná, 63,57 ha - ďat. a lucernotráv.

miešanky, 6 ha viacročné porasty tráv a 20,6 ha - pšenica mäkká ozimná 0, 23,1 ha - pšenica mäkká jarná).

Navrhovateľ čestne prehlásil, že mu neboli poskytnuté žiadne dotácie alebo príspevky zo štátneho rozpočtu poskytnutých na úhradu zvýšených nákladov na obhospodarovanie pozemku oproti bežnému obhospodarovaniu do termínu podania žiadosti.

Podľa znaleckého posudku č. 21/2008 V. H. U. H. bola vyčíslená výška náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania žalobcu za rok 2005 zaokrúhlene 1.446.901 Sk.

Údaje o definitívnej úrode, ovocia a zeleniny za rok 2005 boli Štatistickým úradom SR publikované vo februári 2006.

Podľa stanoviska Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.15585/2009 zo 6.4.2009 v súvislosti so stanovením povinnosti obhospodarovať poľnohospodárske pozemky požadovaným spôsobom, ust. § 30 ods. 2 zák. č. 364/2004 Z.z. zaviedlo pre vlastníka, správcu alebo nájomcu týchto pozemkov legislatívnu skratku vlastníka. Úmyslom zákonodarcu bolo, aby si ktorýkoľvek z uvedených subjektov, ktorý reálne pôdu obhospodaruje (užíva), plnil povinnosti spôsobom, ktorý neohrozí ale aj napomôže zlepšovaniu vodných pomerov. V prípade, že na uvedených pozemkoch orgán štátnej správy určí ochranné pásma, obmedzenia a zákazy v rozhodnutí, znáša ich ten, kto pozemok reálne obhospodaruje (užíva). Užívateľovi pozemku vzniká ujma spôsobená vynaložením vyšších nákladov, či zníženou produkciou pri dodržiavaní stanovených opatrení. Tým subjektom môže byť v zmysle citovanej právnej úpravy vlastníka (ak obhospodaruje pozemok sám), správca pozemku (ak vlastníka pozemku je štát v súlade so zák. č. 278/1993 Z.z.) alebo nájomca.

Podľa stanoviska MŽP SR č. 61386 z 9.12.2009 nar. vl. č.438/2005 Z.z. upravuje náležitosti žiadosti o poskytnutie náhrady majetkovej ujmy podľa § 32 ods. 6 zák. o vodách a doručenie takejto žiadosti povinnej osobe spolu s prílohami je jednou z podmienok vzniku nároku na poskytnutie náhrady majetkovej ujmy.

Navrhovateľ do spisu doložil aj kópiu z katastrálnej mapy katastrálneho územia G. vyhotovenú dňa 20.11.2009, ako aj mapu problémov a zúčastnených subjektov záujmového územia PHO BZ Ondava - Svidník vyhotovenú V. Š. G. - poľnohospodárska, inžinierska a poradenská služba ako návrh ekonomickej ujmy vyplývajúcej z opatrení na ochranu kvality vody v PHO BZ Ondava - Svidník vyhotovenú vo februári 1998.

Odporca do spisu doložil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Cob/175/2012-1031 zo dňa 20.9.2013, ktorým Krajský súd v Košiciach potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I v obdobnej veci. Žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že navrhovateľ nepreukázal svoj nárok, keďže nepredložil listiny a doklady v zmysle ust. § 1 Nariadenia vlády SR č. 184/2003 Z.z. a § 1 Nariadenia vlády SR č. 438/2005 Z.z., a to najmä geometrický plán, prípadne nezávislým geodetom a katastrálnym úradom verifikovanú grafickú identifikáciu pozemkov, ktorá by preukazovala aj presnú výmeru pozemkov v ochranných pásmach. Nepreukázal, akých konkrétnych pozemkov (parciel) súčasne spĺňajúcich podmienku, že sa nachádzajú v ochrannom pásme a boli skutočne obhospodarované pôvodnými navrhovateľmi sa nároky týkajú, akú činnosť na nich konkrétne vykonávali počas rozhodného obdobia jednotlivých pôvodní navrhovateľa, a či im vôbec nejaká ujma vznikla a na základe čoho boli vyčíslené nároky jednotlivých pôvodných navrhovateľov za žalované obdobie.

Odporca do spisu predložil aj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27Cob/2/2013-686 zo dňa 4.12.2013 v obdobnej veci, v ktorom odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu, pričom v rozsudku je uvedené, že legislatívna skratka v § 30 ods. 2 zák. č. 364/2004 Z.z. sa podľa jeho názoru nemôže týkať tých ustanovení zák. č. 364/2004 Z.z., ktorých výslovne zákonodarcu dal právo alebo povinnosť len vlastníkovi pozemkov. Tak je to aj v § 32 ods. 6 citovaného zákona. Tento rozsudok zároveň rieši aj otázku posudzovania námietky premlčania uplatneného nároku na úhradu majetkovej ujmy, a to tak, že premlčacia doba za určitý rok začína plynúť prvým dňom nasledujúceho roka.

Podaním zo dňa 21.2.2011 navrhovateľ spolu s V. L. D. - samostatne hospodáriacim roľníkom, navrhli, aby súd pripustil zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa z dôvodu, že navrhovateľ uzatvoril

dňa 1.2.2011 s V.. D. Zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej mala okrem iného prejsť aj žalovaná pohľadávka na V.K.. D.. Okresný súd Košice I uznesením č.k. 34C/46/2008-432 zo dňa 20.1.2014 návrh na zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa zamietol, a to z dôvodu, že jednak V.. D. listom zo dňa 26.4.2013 odstúpila od Zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorú dňa 1.2.2011 uzatvorila s navrhovateľom, ako aj z dôvodu, že samotná žalovaná pohľadávka nemôže byť v zmysle ust. § 32 ods. 10 zák. č. 364/2004 Z.z. o vodách postúpená na tretiu osobu.

Podľa § 30 ods. 2 zák. č. 364/2004 Z.z. o vodách, vlastník, správca alebo nájomca (ďalej len "vlastník") poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov je povinný ich obhospodarovať takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovanie vodných pomerov; je povinný najmä zabraňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia.

Podľa § 32 ods. 1 cit. zák. na ochranu výdatnosti kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov, ktoré sa využívajú, orgán štátnej vodnej správy určí ochranné pásma na základe posudku orgánu na ochranu zdravia. Ak to vyžadujú závažné okolnosti, môže orgán štátnej vodnej správy určiť ochranné pásma aj pre využiteľné vodárenské zdroje a pre vodné zdroje určené na odber pre pitnú vodu s kapacitou nižšou, ako sú definované vodárenské zdroje. Určené ochranné pásma sú súčasne pásmami hygienickej ochrany podľa osobitného predpisu.

Podľa § 32 ods. 2 cit. zák. ochranné pásma vodárenských zdrojov sa členia na ochranné pásmo I. stupňa, ktoré slúži na jeho ochranu v bezprostrednej blízkosti miesta odberu vôd alebo záchytného zariadenia, a na ochranné pásmo II. stupňa, ktoré slúži na ochranu vodárenského zdroja pred ohrozením zo vzdialenejších miest. Na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže orgán štátnej vodnej správy určiť aj ochranné pásmo III. stupňa.

Podľa § 32 ods. 4 cit. zák. návrh na určenie ochranných pásiem vodárenského zdroja je povinný podať ten, kto má povolenie na odber vody, alebo ten, kto žiada o povolenie na odber vody z vodárenského zdroja. Pri odberoch vody z vodárenských nádrží návrh na určenie ochranných pásiem je povinný podať správca vodohospodársky významných vodných tokov alebo stavebník vodnej stavby slúžiacej na vzdúvanie vody v tejto vodárenskej nádrži. Súčasťou návrhu na určenie ochranných pásiem vodárenského zdroja je odborný hydrogeologický posudok.

Podľa § 32 ods. 5 cit. zák. rozhodnutím o určení ochranných pásiem vodárenského zdroja sa určia ich hranice a spôsob ochrany, najmä zákazy alebo obmedzenia činností, ktoré poškodzujú alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vody vodárenského zdroja, ako aj technické úpravy na ochranu vodárenského zdroja a iné opatrenia, ktoré sa majú v ochrannom pásme vykonať. Práva a povinnosti vyplývajúce z rozhodnutí o určení ochranných pásiem vodárenského zdroja prechádzajú na ďalšieho nadobúdateľa alebo užívateľa majetku, s ktorým sú tieto práva a povinnosti spojené.

Podľa § 32 ods. 9 cit. zák. orgán štátnej vodnej správy môže rozhodnutie o určení ochranných pásiem vodárenského zdroja zmeniť alebo nahradiť novým rozhodnutím a na ten účel aj vyzvať subjekty uvedené v odseku 4 na podanie žiadosti; ak pominuli dôvody ochrany vodárenského zdroja, vydané rozhodnutie zruší.

Podľa § 32 ods. 6 cit. zák. za preukázané obmedzenie užívania pozemkov v ochranných pásmach vodárenských zdrojov patrí vlastníkovi pozemkov náhrada majetkovej ujmy v primeranom a preukázateľnom rozsahu, ktorú je povinný poskytnúť na jeho žiadosť ten, kto odoberá vodu, alebo ten, kto žiada o povolenie na odber vody z vodárenského zdroja; pri vodárenskej nádrži vlastník alebo stavebník vodnej stavby slúžiacej na vzdúvanie vody vo vodárenskej nádrži. Majetkovú ujmu možno uhradiť na základe dohody o určení výšky za ročné, prípadne dlhšie obdobie alebo dohody o jednorazovej náhrade. Ak sa nedosiahne dohoda, výška majetkovej ujmy sa určí na základe znaleckého posudku podľa osobitného predpisu. 46) Pozemky v ochrannom pásme I. stupňa možno vo verejnom záujme vyvlastniť.

Poznámka 46) § 2 až 4 a prílohy č. 1 až 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 184/2003 Z.z. o podrobnostiach obsahu žiadosti o úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania a o spôsobe výpočtu náhrady.

Nar. vl. SR č. 184/2003 Z.z. bolo zrušené nariadením vlády SR č. 438/2005 Z.z. o podrobnostiach obsahu žiadosti o úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku a o spôsobe výpočtu náhrady.

Podľa § 1 ods. 1 nar. vl. č. 438/2005 Z.z. žiadosť o úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania obsahuje a) identifikačné údaje o osobe oprávnenej na uplatnenie nároku na náhradu, a to 1. meno a priezvisko fyzickej osoby, dátum narodenia fyzickej osoby, adresu trvalého pobytu fyzickej osoby (názov ulice, orientačné alebo súpisné číslo domu, názov obce, poštové smerovacie číslo, názov okresu); u cudzinca adresa prechodného pobytu, ak je na území Slovenskej republiky, 2. obchodné meno fyzickej osoby - podnikateľa alebo názov právnickej osoby, identifikačné číslo fyzickej osoby - podnikateľa alebo právnickej osoby, sídlo alebo miesto podnikania fyzickej osoby - podnikateľa alebo právnickej osoby (názov ulice, orientačné alebo súpisné číslo domu, názov obce, poštové smerovacie číslo, názov okresu); u cudzinca oprávneného na podnikanie adresu prechodného pobytu, ak je na území Slovenskej republiky, b) druhy pozemkov, ktorých sa náhrada týka (ďalej len „dotknutý pozemok“), v členení podľa osobitného predpisu 3) a ich výmeru, c) výšku náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania, d) odôvodnenie žiadosti.

Poznámka 3) - § 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon).

Podľa uvedeného ustanovenia sa pozemky sa v katastri členia na a) ornú pôdu, b) chmeľnice, c) vinice, d) záhrady, e) ovocné sady, f) trvalé trávne porasty, g) lesné pozemky, h) vodné plochy, i) zastavané plochy a nádvoria, j) ostatné plochy.

Podľa § 1 ods. 2 cit. nar. vl. č. 438/2005 Z.z. Prílohu žiadosti tvorí

- a) doklad o vlastníctve pozemku nie starší ako tri mesiace,
- b) identifikácia parciel údajmi podľa osobitného predpisu, ak vlastnícke právo k nehnuteľnosti nie je zapísané na liste vlastníctva,
- c) doklad oprávňujúci žiadateľa na podanie žiadosti, najmä písomné splnomocnenie spoluvlastníkov pozemku s úradne osvedčenými podpismi pre osobu oprávnenú na uplatnenie nároku na náhradu,
- d) kópia katastrálnej mapy, na lesných pozemkoch aj lesníckej mapy podľa osobitného predpisu alebo iný doklad umožňujúci identifikáciu pozemku v teréne, najmä geometrický plán,
- e) plochová tabuľka lesného hospodárskeho plánu vyhotovená oprávnenou osobou v prípade, ak ide o obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch, alebo aj grafický prienik stavu katastra nehnuteľností s dielcami tvoriacimi predmet náhrady, ak plochová tabuľka dostatočne nepreukazuje vlastnícky vzťah k dotknutým pozemkom,
- f) kópie dokladov potvrdzujúcich obmedzenie bežného obhospodarovania, najmä právoplatné rozhodnutie orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny, z ktorého obmedzenie bežného obhospodarovania vyplýva,
- g) výpis z popisu porastov a návrhu hospodárskych opatrení podľa lesného hospodárskeho plánu pre dielce zodpovedajúci bežnému obhospodarovaniu pozemku, ktorý vychádza zo skutočného stavu porastu, zohľadňuje modely bežného hospodárenia a je vypracovaný a potvrdený odborne spôsobilou osobou na vyhotovovanie lesných hospodárskych plánov alebo iné podklady s obmedzujúcimi požiadavkami orgánov ochrany prírody zapracované do lesného hospodárskeho plánu, ak ide o porastovú plochu lesných pozemkov,
- h) vyúčtovanie nákladov na vyhotovenie zmeneného predpisu lesného hospodárskeho plánu overeného odborne spôsobilou osobou na vyhotovenie lesných hospodárskych plánov vrátane dokladov potvrdzujúcich správnosť výpočtu,
- i) znalecký posudok o výpočte náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania vrátane podkladov, na ktorých základe bol znalecký posudok vypracovaný, ak nie sú predložené podľa písmen a) až h), a dokladu o vyúčtovaní nákladov za jeho vypracovanie,
- j) čestné vyhlásenie o majetkovej ujme alebo inej náhrade vzťahujúcej sa na dotknutý pozemok s uvedením obdobia, za ktoré bola uhradená do termínu podania žiadosti, ak ide o obmedzenie výkonu činnosti na základe požiadavky orgánu ochrany prírody,
- k) čestné vyhlásenie o výške dotácií alebo príspevkov zo štátneho rozpočtu poskytnutých na úhradu zvýšených nákladov na obhospodarovanie pozemku oproti bežnému obhospodarovaniu do termínu podania žiadosti,

l) čestné vyhlásenie, že poľnohospodársky pozemok bol bežne obhospodarovaný v súlade s osobitným predpisom,

m) výpočet výšky dane z nehnuteľností na dotknutých pozemkoch, ktoré sú predmetom náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania o ktorú bol žiadateľ oslobodený, za obdobie, na ktoré si uplatňuje náhradu ujmy,

n) doklad o rozhodnutí o využití územia, prípadne o povolení činnosti podľa osobitných predpisov; doklad sa nevyžaduje, ak sa žiadosť vzťahuje na uplatnenie náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania pri poľnohospodárskej a lesníckej činnosti podľa § 2 a 3.

Podľa § 2 ods. 1 cit. nar. náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania na poľnohospodárskom pozemku v dôsledku zvýšenia nákladov nad bežné obhospodarovanie pozemku je rozdiel medzi skutočnými nákladmi vynaloženými na obhospodarovanie pozemku a priemernými nákladmi v danej výrobnej oblasti v tom istom roku vyjadrený v peňažných prostriedkoch v slovenskej mene.

Podľa § 2 ods. 2 cit. nar. náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania na poľnohospodárskom pozemku v dôsledku zníženia produkcie je rozdiel medzi priemernou produkciou v danej výrobnej oblasti a dosiahnutou produkciou v tom istom roku vyjadrený v peňažných prostriedkoch v slovenskej mene.

Podľa § 2 ods. 3 cit. nar. celková náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania na poľnohospodárskom pozemku sa vypočíta ako súčet náhrad podľa odsekov 1 a 2. K uvedenému súčtu bude jedenkrát pripočítaná výška nákladov za vypracovanie jedného znaleckého posudku a súčasne odpočítaná výška oslobodenia dane od z nehnuteľností a výška dotácií alebo príspevkov zo štátneho rozpočtu poskytnutých na úhradu zvýšených nákladov na obhospodarovanie pozemku oproti bežnému obhospodarovaniu, ak sa takéto dotácie alebo príspevky poskytnú. Spôsob výpočtu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania na poľnohospodárskom pozemku je uvedený v prílohe č. 1.

Podľa § 32 ods. 8 cit. zák. o vodách sporoch o úhradu majetkovej ujmy a o znášaní nákladov spojených s technickými úpravami rozhoduje súd.

V konaní bolo preukázané, že rozhodnutím Okresného úradu Svidník, Odbor životného prostredia č.j. 11/97-ŽP/Kn zo dňa 7.1.1997 boli určené pásma hygienickej ochrany vodného zdroja Ondava - Svidník na žiadosť Povodia Bodrogu a Hornádu š.p. Košice zo dňa 8.8.1996, ktorého právnym nástupcom sa stal Slovenský vodohospodársky podnik š.p. Na základe zmlúv o odbere so SVP odporca už v roku 2005 odoberal vodu z vodárenského zdroja Ondava - Svidník V PHO II. stupňa - vnútorné sa nachádzal celé územie T. B., N. D. a časť G. - parc. reg. „C“ Č..XXXX Z. XXXX.

Je správne konštatovanie odporcu, že nemožno prenajať len určitú časť výmery pozemku ako podielový spoluvlastník, keď pozemok nie je reálne rozdelený. Z predložených nájomných zmlúv, je však zrejмый prejav vôle spoluvlastníkov pozemkov uzavrieť nájomnú zmluvu ohľadne pozemkov v ich spoluvlastníctve. Len podľa nájomnej zmluvy navrhovateľa so SPF užíva navrhovateľ poľnohospodárske pozemky v k.ú. T. B. o výmere OP - 88,4722 ha, TPP - 118,4376 ha, v k.ú. N. D. OP - 14,8851 ha a TTP 82,2414 ha a v k.ú. G. TTP - 8,8741, pričom v konaní si uplatnil náhradu za majetkovú ujmu za obmedzenie obhospodarovania 372,89 ha. Nie je podmienkou platnosti nájomnej zmluvy dodržanie písomnej formy. Z vykonaného dokazovania je zrejмый, že navrhovateľ v roku 2005 vykonával bežné hospodárenie na prenajatých pozemkoch v k.ú. T. B., N. D. a G., vykázal rastlinnú výrobu, úrodu zrnovín, je evidovaný na Správe katastra G. ako držiteľ alebo iná oprávnená osoba poľnohospodárskej pôdy v k.ú. T. B. o výmere 4.520.640 m², v k.ú. N. D. o výmere 2.424.163 m² a k.ú. G. o výmere 419.456 m², priznal daň z nehnuteľnosti v k.ú. T. B. z pozemkov - orná pôda o výmere 965.597 a trvalé trávne porasty o výmere 1.203.283 m², v k.ú. N. D. z OP 294.227 m² a TPP 2.129.936 m² a k.ú. G. z OP 115.240 m² a TTP 171.470 m² a na základe platobných výmerov príslušných obcí aj uhradil vyrubené dane z nehnuteľností. Konateľ navrhovateľa uviedol, že vychádzal z výmery pozemkov podľa snímok, ktoré dalo vyhotoviť ministerstvo hospodárstva, ktoré navrhovateľ reálne riadne obhospodaruje a ktoré mu ministerstvo aj dotuje, a to v k.ú. T. B. 188,65 ha, v k.ú. N. D. 157,37 ha a v k.ú. G. 27,733786 ha, čo zodpovedá aj údajom podľa Ročného výkazu o rastlinnej výrobe za rok 2005 a ročného výkazu o úrode zrn za rok 2005, podľa ktorých obhospodaroval 372,89 ha. Obmedzením obhospodarovania dotknutých pozemkov došlo u navrhovateľa k zníženiu úrody.

Navrhovateľovi neboli poskytnuté žiadne dotácie alebo príspevky zo štátneho rozpočtu poskytnutých na úhradu zvýšených nákladov na obhospodarovanie pozemku oproti bežnému obhospodarovaniu do termínu podania žiadosti, ani nebol oslobodený z dane z nehnuteľností na dotknutých pozemkoch v roku 2005.

Najskôr si súd musel vyriešiť aktívnu legitímáciu navrhovateľa na uplatnenie majetkovej ujmy podľa § 32 ods. 6 zák. č. 364/2004 Z.z., nakoľko navrhovateľ preukázateľne nie je vlastníkom pozemkov nachádzajúcich sa v ochrannom pásme vodného zdroja Ondava - Svidník. Navrhovateľ odvodzoval aktívnu legitímáciu v tomto konaní od právnych vzťahov založených nájomnými zmluvami s vlastníkami, resp. spoluvlastníkmi pozemkov, pričom z obsahu nájomných zmlúv ako dočasných právnych vzťahov založených na dvoj alebo viac stranných právnych úkonoch jednak nevyplýva žiadny prejav vôle, ktorým by vlastníci, resp. spoluvlastníci pozemkov na dobu nájmu svoje právo nejakým spôsobom poskytli v prospech nájomcu - navrhovateľa. Ak by bol navrhovateľ aj splnomocnený vlastníkami pozemkov na uplatňovanie nároku podľa § 32 ods. 6 zák. č. 364/2004 Z.z., nemohol by v súdnom konaní vystupovať vo vlastnom mene a vo svoj prospech. Nárok na náhradu majetkovej ujmy, ktorý je v danom prípade upravený vo vzťahu všeobecným právnym predpisom, Občianskemu zákonníku, špeciálnym zákonom patrí výlučne vlastníkovi pozemku. Náhrada majetkovej ujmy patriacej vlastníkovi je upravená v § 32 ods. 6 zák. č. 364/2004 Z.z., pričom jeho aplikáciou nemožno aktívnu legitímáciu navrhovateľa odvodiť poukazom na znenie § 30 ods. 2 citovaného zákona. Toto ustanovenie patrí k ustanoveniam zákona upravujúcim všeobecné povinnosti na ochranu vodných pomerov a vodárenských zdrojov. K týmto všeobecným povinnostiam sú povinní nielen vlastníci poľnohospodárskych a lesných pozemkov, ale aj správcovia a nájomcovia poľnohospodárskych a lesných pozemkov. Z týchto všeobecných povinností nemožno bez právnej úpravy odvodiť právo navrhovateľa ako nájomcu na náhradu majetkovej ujmy, ktorá mu pri užívaní poľnohospodárskych pozemkov patriacich do ochranného pásma vodárenského zdroja môže vzniknúť. Zákon č. 364/2004 Z.z. ako špeciálny zákon navrhovateľovi právo na náhradu majetkovej ujmy nepriznáva. Keďže vecná aktívna legitímácia navrhovateľa v konaní nebola preukázaná, ďalej bolo bezpredmetné skúmanie samotnej majetkovej ujmy, a taktiež bolo bezpredmetné zaoberať sa námietkou premlčania. Samotná skutočnosť, že navrhovateľ nie je vecne aktívne legitimovaný malo za následok, že súd žalobu zamietol.

Čo sa týka stanoviska Ministerstva životného prostredia SR zo dňa 6.4.2009 k výkladu § 30 ods. 2 zák. č. 364/2004 Z.z., ako aj § 32 ods. 6 citovaného zákona, ktoré do spisu doložil navrhovateľ, súd poukazuje na to, že komu patrí vecná aktívna legitímácia na náhradu majetkovej ujmy už bolo súdmi právoplatne rozhodnuté a zároveň poukazuje aj na to, že ministerstvo nie je subjektom, ktorému je zverená právomoc legálneho výkladu právnych noriem. Výklad zákona patrí súdu.

Čo sa týka rozsudku Najvyššieho súdu SR č.k. Sžnč/3/2003 zo dňa 7.8.2003, k tomu súd uvádza, že Najvyšší súd sa vo veci nezaoberal dôvodnosťou žiadosti o zaplatenie majetkovej ujmy adresovanej žalovanému ministerstvu, ale iba tým, či žalované ministerstvo malo konať a rozhodovať o žiadosti navrhovateľa alebo nie, a to bez toho, aby bolo ministerstvo usmernené ako má vo veci samej rozhodnúť.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 7 O.s.p. súd môže o náhrade trov konania rozhodnúť aj tak, že namiesto určenia výšky trov prizná účastníkovi náhradu trov konania vyjadrenú zlomkom alebo percentom. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodne o výške náhrady trov konania súd samostatným uznesením.

Vo veci mal plný úspech odporca, ktorý požiadal o priznanie náhrady trov konania s tým, že ich vyčísli v zákonom stanovenej lehote. Preto súd priznal odporcovi náhradu trov konania v 100%-nej výške, pričom o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).